

Sygn. akt I ACa 1033/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący : SA (...)

Sędziowie: SA Joanna Walentkiewicz – Witkowska (spr.)

del. S O Bożena Rządzińska

Protokolant: st. sekr. sąd. Grażyna Michalska

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2017 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **W. K.**

przeciwko **Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w Ł.**

o ustalenie nieistnienia uchwały ewentualnie o uchylenie uchwały

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 7 kwietnia 2016 r. sygn. akt II C 74/15

1. **oddala apelację ;**

2. **z asą dza od W. K. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w Ł. kwotę 27 0 (dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygnatura akt I ACa 1033/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z powództwa W. K. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w Ł. oddalił powództwo

o ustalenie nieistnienia uchwały ewentualnie o uchylenie uchwały i zasądził od powoda na rzecz pozwanej Spółdzielni kwotę 197 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie to znalazło oparcie w ustaleniach faktycznych, z których najistotniejsze są następujące:

Spółdzielnia Mieszkaniowa im. (...) w Ł. działa w oparciu o statut przyjęty uchwałą Zebrania Przedstawicieli Członków nr (...) z dnia 17 listopada 2007 roku.

W. K. należy do grona członków pozwanej Spółdzielni, zajmując lokal mieszkalny w jej zasobach.

Walne Zgromadzenie pozwanej Spółdzielni zwoływane jest przez Zarząd. Ze względu na dużą liczbę członków (prawie 5.000 osób) podzielone jest na 6 części. W poszczególnych dniach w obradach uczestniczą członkowie zaszeregowani

do danej części. O zwołaniu Walnego Zgromadzenia zawiadamia się wszystkich członków na 21 dni przed planowym jego terminem oraz poucza o uprawnieniu do przeglądania dokumentów i projektów uchwał oraz nanoszenia poprawek i zgłaszania własnych projektów.

W dniach 7, 8, 9, 12, 13 i 14 stycznia 2015 roku odbyło się kolejne Walne Zgromadzenie Spółdzielni w sześciu częściach.

Zgodnie z przyjętą w Spółdzielni praktyką projekt regulaminu obrad Walnego Zgromadzenia jest przygotowany corocznie na potrzeby tego gremium, po czym już jako uchwała zostaje poddany pod głosowanie. Po pozytywnym głosowaniu nad regulaminem obowiązuje on w trakcie obrad poszczególnych części Walnego Zgromadzenia.

Głosowanie jest tajne i odbywa się przy pomocy urządzenia, które odnotowuje oddane głosy i dokonuje ich zliczenia. Tak uzyskany wynik głosowania z każdej części Walnego Zgromadzenia wyświetlany jest na tablicy. Następnie sumuje się oddane głosy ze wszystkich części Walnego Zgromadzenia. Regulamin Walnego Zgromadzenia stanowi, że zsumowania głosów dokonuje Kolegium Walnego Zgromadzenia, w skład którego wchodzi wszyscy przewodniczący i sekretarze poszczególnych części Walnego Zgromadzenia.

W każdej części obrad Walnego Zgromadzenia głosuje się na wszystkich kandydatów do Rady Nadzorczej- na każdego z osobna. Wyniki głosowania na poszczególnych kandydatów są umieszczane w kopercie, zaklejanej następnie i zabezpieczonej pieczęcią. Koperty z wynikami z poszczególnych części są przechowywane do pierwszego dnia po zakończeniu ostatniej części Walnego Zgromadzenia. Są okazywane wszystkim członkom Kolegium, którzy stwierdzają, czy są nienaruszone. Dopiero wtedy koperty z kartami do głosowania są odkrywane i następuje liczenie głosów. Oddane głosy cząstkowe są odczytywane, po czym są zliczane i podawany jest wynik. Sporządzony zostaje protokół, który podpisują wszyscy obecni członkowie kolegium. W niniejszej sprawie protokół zawierał uchwałę nr 7/WZ/VIII/2015 w przedmiocie wyboru członków Rady Nadzorczej. Powód był obecny podczas odczytywania wyników głosowania. Opisana procedura została zachowana. Do Rady Nadzorczej zostali wybrani kandydaci, którzy dostali największą liczbę głosów, po dwie osoby z każdej części Walnego Zgromadzenia, łącznie 12 osób.

Po ustaleniu wyników przez Kolegium została sporządzona oraz podpisana przez przewodniczących i sekretarzy wszystkich części Walnego Zgromadzenia uchwała nr 7/WZ/VIII/2015 w sprawie wyborów do Rady Nadzorczej, na mocy której wybrani zostali: K. M., M. M. (z części I); G. D., A. K. (z części II); A. B., K. K. (z części III); B. G., J. N. (z części IV); Z. B., M. W. (z części V) oraz I. C. i A. Z. (z części VI). W uchwale odnotowano liczbę uzyskanych przez poszczególnych kandydatów głosów.

Walne Zgromadzenie Spółdzielni przegłosowało uchwałę 3/WZ/VIII/2015, mocą której przyjęto Regulamin Obrad Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej im. W. J. w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały. W § 2 uchwały zaznaczono, że uchwała wraz z regulaminem obowiązuje na czas trwania Walnego Zgromadzenia w dniach 7, 8, 9, 12, 13 i 14 stycznia 2015 roku. Na każdej części treść regulaminu została odczytana, nie było żadnych propozycji zmiany regulaminu.

§ 82 ust. 16 Statutu Spółdzielni stanowi, że głosowanie na Walnym Zgromadzeniu odbywa się jawnie, z wyjątkiem wyborów do organów Spółdzielni, odwołania członków tych organów.

Statut Spółdzielni stanowi nadto:

- Każdy projekt uchwały o jednakowej treści poddaje się pod głosowanie na każdej części Walnego Zgromadzenia (§ 82 ust. 5);
- Rada Nadzorcza jest wybierana przez każdą część Walnego Zgromadzenia (§ 89 ust. 3);
- K. na członków Rady mogą być wskazane przez członków Spółdzielni na piśmie osoby, które przed zebraniem wyborczym przeszły, z pozytywnym wynikiem, przeszkolenie z zakresu znajomości przepisów prawa o spółdzielniach

mieszkaniowych i zasad spółdzielczej gospodarki zasobami mieszkaniowymi oraz wyraziły zgodę na kandydowanie i nie mają zaległości w opłatach (§ 89 ust. 4);

- Kadencja Rady Nadzorczej trwa 3 lata. Czas trwania kadencji liczy się od Walnego Zgromadzenia, na którym dokonano jej wyboru, do ostatniej części Walnego Zgromadzenia odbywającego się w trzecim roku od jej wyboru, które dokona wyboru Rady Nadzorczej na następną kadencję. Pierwsze zebranie nowo wybranej Rady Nadzorczej zwołuje Zarząd Spółdzielni (§ 89 ust. 10);

- Wybory członków Rady Nadzorczej dokonywane są w głosowaniu tajnym spośród nieograniczonej liczby kandydatów spełniających wymagania określone w Statucie (§ 89¹ ust.1);

- Nie można być członkiem Rady Nadzorczej dłużej niż przez 2 kolejne kadencje Rady Nadzorczej. Liczbę kadencji oblicza się biorąc pod uwagę dotychczasowy staż członka Rady Nadzorczej (§ 89¹ ust. 3);

- Zarząd przedstawia Komisji Wyborczej listę zgłoszonych kandydatów na członków Rady Nadzorczej, którzy wyrazili zgodę na kandydowanie. Lista ta jest poddawana pod głosowanie na każdej części Walnego Zgromadzenia. Kandydaci na członków są obowiązani do obecności na każdej części Walnego Zgromadzenia, z zastrzeżeniem § 79¹ ust. 7 Statutu (§ 89¹ ust. 5);

- K. na członków Rady Nadzorczej, przed głosowaniem dokonują swojej prezentacji, ze szczególnym uwzględnieniem danych dotyczących:

- zatrudnienia w Spółdzielni oraz poza Spółdzielnią,

- prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec Spółdzielni,

- pozostawania w sporze sądowym ze Spółdzielnią,

- zaleganiu z wnoszeniem opłat eksploatacyjnych,

- liczby kadencji pełnionych w Radzie Nadzorczej.

- Członkowie uczestniczący w Walnym Zgromadzeniu mogą kandydatom zadawać pytania (§ 89¹ ust. 6 statutu, § 18 regulaminu);

- K. na członków Rady Nadzorczej składają pisemne oświadczenia wyrażające zgodę na kandydowanie oraz informację, o których mowa w ust. 6 (§ 89¹ ust. 7);

- Komisja Wyborcza sporządza listę zgłoszonych kandydatów na członków Rady Nadzorczej, którzy wyrazili zgodę na kandydowanie oraz weryfikuje treść oświadczeń złożonych przez kandydatów (§ 89¹ ust. 8);

Rada Nadzorcza liczy od 6 do 12 członków, w liczbie do 2 członków z każdej części Walnego Zgromadzenia, zgodnie z podziałem wynikającym z § 79¹ Statutu. Członkowie Rady są wybierani przez wszystkie części Walnego Zgromadzenia (§ 16 Regulaminu).

Zgodnie z treścią § 19 Regulaminu wybory do Rady Nadzorczej odbywają się w głosowaniu tajnym i przeprowadza się je przy pomocy kart elektronicznych. Głosowanie odbywa się przez oddanie głosu na każdego kandydata z osobna, a za osoby wybrane uważa się kandydatów, którzy otrzymają największą liczbę oddanych głosów „za” na wszystkich częściach Walnego Zgromadzenia. Uchwała w sprawie wyboru do Rady Nadzorczej podejmowana jest w oparciu o wyniki wyborów z każdej części Walnego Zgromadzenia ustalone przez Kolegium.

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem wydanym w dniu 4 grudnia 2013 r. w sprawie o sygnaturze akt II C 766/13 z powództwa W. K. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w Ł. ustalił, że uchwała Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej im. W. J. w Ł. numer (...) jest nieważna. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelacje obu stron wyrokiem z 30 września 2014 r. (wyrok w sprawie I ACa 393/14).

Powód był kandydatem na członka Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w Ł. z części trzeciej Walnego Zgromadzenia. W. K. brał udział we wszystkich częściach Zgromadzenia, miał możliwość swobodnego wypowiedzenia się, a uczestnicy mieli możliwość zadawania mu pytań. Powód często zabierał głos na wszystkich częściach Walnego Zgromadzenia, nawet wtedy, kiedy nie był to czas przewidziany na dyskusje czy pytania. Powód denerwował się, przerywał wypowiedzi innych, wyrywał innym osobom mikrofon, nie respektował poleceń przewodniczącego, kierował niepochlebne uwagi pod adresem pełnomocników Spółdzielni, którzy podnieśli – wbrew twierdzeniom powoda- że pozostaje w sporze sądowym ze Spółdzielnią, zarzucał pełnomocnikom kłamstwo, kwestionował ich prawo do obecności i zabierania głosu na Walnym Zgromadzeniu. Powód podnosił, że wyroki, jakie zapadły w sprawach z jego powództwa przeciwko Spółdzielni są prawomocne, a postępowanie wywołane skargą kasacyjną Spółdzielni nie oznacza pozostawania w sporze ze Spółdzielnią. W dacie Walnego Zgromadzenia powód miał otwarty termin do złożenia skargi kasacyjnej, którą wniósł po Walnym Zgromadzeniu, wstrzymywał się z tym, aby nie musieć wspominać o tym podczas obrad.

Adresaci uwag powoda odpowiadali na jego zarzuty, samorzutnie nie komentowali wypowiedzi powoda

Przy niespornym stanie faktycznym, Sąd meriti uznał, że powództwo podlega oddaleniu.

Sąd wskazał, że powód domagał się stwierdzenia nieistnienia uchwały, ewentualnie uchylenia jej, jako sprzecznej z dobrymi obyczajami i krzywdzącej powoda. Różnica pomiędzy uchwałą bezwzględnie nieważną, a uchwałą nieistniejącą polega na tym, że w pierwszym wypadku oświadczenie woli zostało złożone, jednakże z przyczyn merytorycznych lub formalnych ustawa traktuje je jako nieważne od samego początku, w drugim natomiast wypadku podejmowaniu uchwały towarzyszyły tak daleko idące uchybienia formalne, że w ogóle nie można mówić o złożeniu oświadczenia woli przez spółdzielnię.

Zdaniem powoda, ze względu na sposób procedowania, uchwała w przedmiocie wyboru członków Rady Nadzorczej nie została w ogóle podjęta, ponieważ nie została poddana pod głosowanie w ramach wszystkich sześciu części Walnego Zgromadzenia, a ustalenia Kolegium nie mogą tego zastępować. Powód podnosił sprzeczność zaskarżonej uchwały z przepisem art. 8³ ust. 9 ustawy z dnia 15.12.2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych.

Sąd Okręgowy nie podzielił tego poglądu i przyjął, że zaskarżona uchwała w formie zawartej w protokole Kolegium jest jedynie technicznym wyrazem uzewnętrznionej przez członków spółdzielni woli wyboru poszczególnych osób do gremium Rady Nadzorczej, której częściami składowymi były wyniki poszczególnych głosowań. Można zatem powiedzieć, że zaskarżona uchwała była podejmowana niejako „na raty”, co było podyktowane względami praktycznymi. W realiach pozwanej Spółdzielni zwołanie ponownie Walnego Zgromadzenia tylko o po to, by zatwierdzić wyrażoną wcześniej wolę w praktyce rodziłoby utrudnienia i niepotrzebnie przedłużało obrady. Gdyby przyjąć sposób myślenia powoda koniecznym byłoby dwukrotne stawiennictwo członków na Walnym Zgromadzeniu, co pociągałoby za sobą dodatkowe koszty. Natomiast przeprowadzenie głosowania Walnego Zgromadzenia i komisyjne ujawnienie jego wyników skróciło obrady, nie pozbawiając przy tym członków spółdzielni ich praw, ani też nie powodując wadliwości podjętych uchwał, w tym zaskarżonej.

Wreszcie sposób głosowania nad kandydaturami do Rady Nadzorczej został ustalony w Regulaminie Obrad Walnego Zgromadzenia, który również stanowił uchwałę, nie zakwestionowaną przez powoda.

Zdaniem Sądu nie było również podstaw do uchylenia uchwały.

Przepis art. 42 § 3 prawa spółdzielczego stanowi, że uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona

do sądu. Taka uchwała jest dotknięta względną nieważnością, co oznacza, że osoby, którym przysługuje legitymacja czynna do wniesienia powództwa o uchylenie uchwały, mogą podważać jej moc obowiązującą zasadniczo w trybie powództwa o uchylenie. Członek spółdzielni, wytaczając powództwo na podstawie art. 42 § 3 ustawy może powoływać zarzuty o charakterze merytorycznym (odnoszące się do niezgodności treści uchwały z postanowieniami statutu), jak i formalne (wskazywać wady postępowania). Jednakże uchybienia natury formalnej, które miały miejsce przy podjęciu uchwały uzasadniają jej uchylenie, jeżeli miały lub mogły mieć wpływ na jej istotną treść.

Przeprowadzone przed Sądem postępowanie dowodowe nie wykazało zasadności zarzutów powoda odnośnie do przebiegu Walnego Zgromadzenia. W szczególności, brak jest dowodów na szkalowanie powoda przez władze Spółdzielni czy udzielanie przez nie nieprawdziwych informacji co do faktu pozostawania powoda w sporze sądowym ze Spółdzielnią. W ocenie sądu, dopóki nie zapadło rozstrzygnięcie w przedmiocie skargi kasacyjnej obu stron, spór sądowy trwał nadal. Stwierdzenie pełnomocników, że powód pozostaje w sporze prawnym ze spółdzielnią, nie miało się z prawdą i nie było „mataczeniem”.

Analiza zeznań świadków i protokołów z przebiegu poszczególnych części Walnego Zgromadzenia pozwala na wysnucie wniosku, że to powód był osobą, która wprowadzała chaos w obradach, co mogło wywołać w uczestnikach negatywne odczucia co do kandydatury powoda. W sprawie nie wykazano, by uchwała była sprzeczna ze Statutem spółdzielni, bądź też, by przy jej podjęciu nastąpiły jakiegokolwiek uchybienia formalne, a w szczególności takie, które mogły wpłynąć na treść uchwały.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu zapadło na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Powód przegrał proces, zaś strona pozwana poniosła koszty zastępstwa procesowego w kwocie 180 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, a zatem należała się jej od powoda kwota 197 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył apelacją powód.

Zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

• w zakresie żądania głównego :

- naruszenie prawa materialnego, a konkretnie przepisu art. 8³ ust. 9 ustawy z 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych przez przyjęcie, że:

- niepoddanie projektu uchwały pod głosowanie na walnym zgromadzeniu nie stanowi przeszkody do uznania "uchwały" za podjętą

lub

- uchwała w sprawie wyboru członków rady nadzorczej istnieje w obrocie prawnym, pomimo że nie została poddana pod głosowanie walnego zgromadzenia

lub

- w przypadku uchwały w sprawie wyboru członków rady nadzorczej głosowanie wyborcze na poszczególnych kandydatów zastępuje głosowanie nad projektem samej uchwały

- naruszenie procedury, a konkretnie przepisu art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku;

• w zakresie żądania ewentualnego

- naruszenie przepisów proceduralnych (art. 227, 228, 233, 248, 258, 310, 313 k.p.c.) w stopniu tak istotnym, że skutkujących naruszeniem przepisu art. 42 § 3 ustawy Prawo Spółdzielcze (przez nieuwzględnienie żądania pozwu).

Apelujący wniosł o : uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz wydanie orzeczenia zgodnego z treścią pozwu i pisma z dnia 24 kwietnia 2015 roku tj. ustalenia nieistnienia uchwały nr 7/WZ/VIII/ 2015 Walnego Zgromadzenia pozwanej Spółdzielni ze stycznia 2015 r. (w sprawie wyborów do Rady Nadzorczej)

ewentualnie o - uchylenie tej uchwały w zakresie wyboru do Rady Nadzorczej w części trzeciej Walnego Zgromadzenia lub przekazanie sprawy do Sądu I instancji w celu ponownego rozpoznania -

a także zasądzenie na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego i apelacyjnego.

W uzasadnieniu apelacji powód wskazał na rozmyślne zniszczenie przez stronę pozwaną nagrań z przebiegu obrad Walnego Zgromadzenia przy biernej postawie sądu, który następnie w sposób nieuprawniony przesłuchał świadków na okoliczności dotyczące przebiegu Walnego Zgromadzenia, w szczególności zachowania powoda. Apelujący poruszył także wątek niedozwolonej przez prawo obecności i zabierania głosu przez pełnomocników Spółdzielni.

W odpowiedzi na apelację pozwana Spółdzielnia wniosła o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie do powoda na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja powoda okazała się bezzasadna i podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Stan faktyczny odnoszący się do żądania głównego jest między stronami niesporny. Okoliczności ustalone w tym zakresie przez Sąd Okręgowy Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne, czyniąc je podstawą orzekania.

Powód domagał się w procesie w pierwszej kolejności ustalenia nieistnienia uchwały o wyborze członków Rady Nadzorczej.

Jak trafnie wskazał Sąd I instancji, by mówić o przypadku uchwały nieistniejącej jej podejmowaniu towarzyszyć muszą tak daleko idące uchybienia formalne, że w ogóle nie można mówić o wyrażeniu woli przez określone gremium, uprawnione do podejmowania uchwał. Uchwała walnego zgromadzenia jest nieistniejąca, w szczególności wtedy, gdy uchwałę podjęto przy braku quorum, przez organ do tego nieuprawniony albo bez wymaganej większości głosów, bądź też w sprawie nieobjętej porządkiem obrad, bądź gdy sfalszowano wyniki głosowania, zaprotokołowano uchwałę bez podjęcia głosowania albo gdy treść uchwały jest niezrozumiała i nie można ustalić jej sensu w drodze wykładni. (patrz też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2011 w sprawie II CSK 32/11)

Powód podnosił w toku procesu sprzeczność kwestionowanej uchwały z przepisem art. 8³ ust. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2013 poz.1222), zgodnie z którym uchwałę uważa się za podjętą, jeżeli była poddana pod głosowanie wszystkich części walnego zgromadzenia, a za uchwałą opowiedziała się wymagana większość ogólnej liczby członków uczestniczących w walnym zgromadzeniu. Zdaniem powoda pod głosowanie może być poddany tylko projekt uchwały, a nie sama uchwała, więc cytowany przepis należy rozumieć w taki sposób, że uchwała jest podjęta, jeżeli jej projekt był poddany pod głosowanie wszystkich części walnego zgromadzenia. Zdaniem powoda w rozpatrywanej sprawie ten etap wyboru członków Rady Nadzorczej nie miał w ogóle miejsca. Jak wywiódł powód w uzasadnieniu apelacji, oddając istotę rozumienia przez niego przepisu art. 8³ ust. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych w relacji do rozważań Sądu Okręgowego, prawidłowa interpretacja uregulowań ustawowych, statutowych i regulaminowych prowadzi do konstatacji, że wyniki tajnych głosowań nad poszczególnymi kandydaturami stanowią jedynie podstawę dla Kolegium Walnego Zgromadzenia do uzupełnienia tekstu uchwały w sprawie wyborów, polegającego na wypełnieniu pozycji wykropkowanych danymi osób, co do których kolegium stwierdziło, że spełnione zostały wymagania do uznania ich za wybrane. Sam projekt uchwały wyborczej winien zawierać uściślenie liczby osób wybieranych do rady, skoro statut określa, że rada liczy od 6 do 12 członków i projekt ten winien być procedowany jak zwykła uchwała w

trybie głosowania jawnego – w ramach jednego Walnego Zgromadzenia. W tym aspekcie powód zarzucił Sądowi Okręgowemu „mataczenie faktami”, bowiem nie przedstawiał potrzeby zwołania kolejnego Walnego Zgromadzenia.

Istotnie Sąd Okręgowy nie do końca poprawnie odczytał zarzuty powoda wnioskując, że zgodnie z jego interpretacją przepisów konieczne byłoby zwołanie ponownie Walnego Zgromadzenia tylko o po to, by zatwierdzić wyrażoną wcześniej wolę w odniesieniu do osób, które stały się członkami Rady Nadzorczej- w praktyce rodziłoby to utrudnienia, niepotrzebnie przedłużało obrady i generowało koszty. Zdaniem Sądu meriti gdyby przyjąć sposób myślenia powoda koniecznym byłoby dwukrotne stawiennictwo członków na Walnym Zgromadzeniu.

Tymczasem powodowi chodziło o etap poprzedzający głosowanie nad poszczególnymi kandydaturami, a nie etap następczy, jak przyjął Sąd Okręgowy, co oczywiście nie oznacza „mataczenia faktami”, które nie są sporne, a jedynie odnosi się do odmiennej interpretacji stawianych zarzutów i prawa, służącego ich ocenie.

Powód ma o tyle rację, że statut określa skład rady nadzorczej w liczbie od 6 do 12 członków. Winno nastąpić doprecyzowanie liczby członków, którzy mają tworzyć radę przed każdymi kolejnymi wyborami i to w formie uchwały głosowanej jawnie, a takiego etapu nie było.

Nie sposób jednak dokonywać oceny kwestionowanej uchwały w oderwaniu od wszystkich okoliczności towarzyszących Walnemu Zgromadzeniu i wyborom członków Rady Nadzorczej powanej Spółdzielni. Porządek obrad Walnego Zgromadzenia obejmował wybory do Rady Nadzorczej- w tym przedstawienie przez komisję wyborczą listy kandydatów na członków Rady Nadzorczej, prezentację kandydatów i podjęcie uchwały. Z każdej części Walnego Zgromadzenia sporządzany był protokół. Końcowa część protokołu obejmuje procedurę wyboru członków Rady Nadzorczej. Do większości protokołów załączony jest projekt uchwały numer (...) w sprawie wyborów do Rady Nadzorczej. W § 1 projektu następuje doprecyzowanie liczby członków RN na 12 osób, w § 3 określa się wybór n/w członków, którzy otrzymali największą liczbę głosów –zgodnie z załącznikiem. Należy więc przyjąć, że z projektem uchwały mogli zapoznać się wszyscy członkowie Walnego Zgromadzenia, a przystępując do głosowania nad poszczególnymi kandydaturami na członków Rady Nadzorczej zaaprobowali oni także wybór jej 12 członków, mimo zarzucanego braku odrębnego głosowania nad projektem uchwały tej treści.

Odwołując się do treści uchwały Sądu Najwyższego (7 Sędziów) z dnia 29 kwietnia 2011 roku w sprawie III CZP 111/10, powoływanej w toku procesu należy wskazać -w odniesieniu do przesłanki „poddania uchwały pod głosowanie”, o której mowa w art. 8³ ust. 9 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, że przesłanka ta nie może być utożsamiana wyłącznie z samym aktem przeprowadzenia głosowania nad projektem uchwały. Przesłanka poddania uchwały pod głosowanie wszystkich części walnego zgromadzenia powinna być rozumiana w ten sposób, że spółdzielnia jest jedynie zobowiązana umożliwić swym członkom wzięcie udziału w głosowaniu nad projektem uchwały, we wszystkich częściach walnego zgromadzenia.

Zastosowanie wyłącznie językowej wykładni przy dokonywaniu interpretacji omawianej przesłanki musiałoby oznaczać nie tylko samo przedstawienie projektu uchwały do oceny członkom spółdzielni, uczestniczącym w części podzielonego walnego zgromadzenia, ale także przeprowadzenie formalnego aktu głosowania wyrażającego się oddaniem przez członków spółdzielni głosów "za" lub "przeciw" projektowi uchwały. Tymczasem przesłanka poddania pod głosowanie projektu uchwały jest już spełniona w chwili stворzenia uprzednio członkom spółdzielni mieszkaniowej realnej możliwości zapoznania się z brzmieniem projektu uchwały, mającego być przedmiotem głosowania, przez objęcie jej projektu porządkiem obrad. Takie rozumienie znaczenia przesłanki "poddanie pod głosowanie uchwały" oznacza, że przedmiotem głosowania członków spółdzielni mieszkaniowej uczestniczących także w części podzielonego walnego zgromadzenia mógł być projekt uchwały objęty podanym do wiadomości członków porządkiem obrad tego organu spółdzielni. Należy zważyć, że na podstawie art. 8³ ust. 7 u.s.m. walne zgromadzenie może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad podanym do wiadomości członków zgodnie z ustawą, a m.in. o porządku obrad walnego zgromadzenia lub jego części zawiadamia się wszystkich członków w sposób określony w art. 8³ ust. 6 u.s.m. Zawiadomienie, poza informacją o porządku obrad, powinno także zawierać

informację m.in. o miejscu wyłożenia projektów uchwał będących przedmiotem obrad oraz o prawie członka do zapoznania się z tymi dokumentami.

Te wszystkie warunki zostały spełnione przez Spółdzielnię, a zarzuty powoda, zmierzające do ustalenia nieistnienia uchwały o wyborze członków Rady Nadzorczej okazały się ostatecznie niezasadne.

Niezasadny pozostaje również, odnoszący się do żądania ustalenia nieistnienia uchwały o wyborze członków Rady Nadzorczej zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. W orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, że zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony jedynie w wyjątkowych okolicznościach, tj. tylko wówczas, gdy treść uzasadnienia orzeczenia sądu pierwszej instancji całkowicie uniemożliwia odtworzenie toku rozumowania sądu lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 stycznia 2013 r., III APa 63/12, LEX nr 1254543 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 stycznia 2013 r., I ACa 1075/12, LEX nr 1267341). W sprawie niniejszej tego typu wyjątkowe okoliczności nie występują, bowiem zaprezentowany w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia tok rozumowania Sądu Okręgowego poddaje się kontroli instancyjnej. Z uzasadnienia wynikają także przyczyny, dla których Sąd pierwszej instancji uznał, że powód nie wykazał zasadności powództwa.

Druga część zarzutów apelacji dotyczy żądania ewentualnego, obejmującego uchylenie uchwały w zakresie określającym wybór do Rady Nadzorczej osób z części trzeciej Walnego Zgromadzenia.

Już na wstępie należy wskazać, że tak określone żądanie jest z gruntu niezasadne, bowiem gdyby podzielić argumenty powoda to należałoby uchylić całą uchwałę, a nie tylko jej część. Należy bowiem ocenić prawidłowość wyboru Rady Nadzorczej, jako całości, a nie jedynie osób które do niej weszły w ramach poszczególnych części (tu III) Walnego Zgromadzenia.

W dalszej kolejności rozważenia wymagały zarzuty naruszenia prawa procesowego, podniesione przez powoda w odniesieniu do tej części orzeczenia Sądu Okręgowego, która obejmuje żądanie uchylenia uchwały tj. art. 233 k.p.c., 227 k.p.c., 228, 248, 258, 310, 313 k.p.c. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. aby był skuteczny musi wskazywać na uchybienie podstawowym regułom, służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, Lex nr 172176). Tymczasem apelacja skarżącego tych kryteriów nie spełnia. Lektura uzasadnienia Sądu pierwszej instancji wskazuje, że Sąd Okręgowy w sposób wszechstronny, zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów dokonał analizy zgromadzonego materiału dowodowego, w tym w szczególności zeznań świadków- osób uczestniczących w obradach poszczególnych części Walnego Zgromadzenia. Sposób przeprowadzenia tych dowodów nie naruszał art. 258 k.p.c., przeciwnie dowody z zeznań świadków zostały zgłoszone w sposób odpowiadający wymogom tego przepisu procedury. W ślad za trafnym stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 7 maja 2014 roku w sprawie II CSK 481/13 (LEX nr 1483576) wypada wskazać, że art. 227 k.p.c. nie przewiduje ani nie określa uprawnień sądu związanych z rozpoznawaniem sporu, lecz wyznacza granice, w jakich podawane fakty mogą być przedmiotem dowodu w postępowaniu cywilnym. Na jego podstawie sąd dokonuje selekcji zgłaszanych dowodów z punktu widzenia oceny istotności okoliczności faktycznych, których wykazaniu dowody te mają służyć. Bezspornie o tym, które fakty mają dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, decydują zaś przepisy prawa materialnego, mające zastosowanie w sprawie. Przepis art. 227 k.p.c. uprawnia bowiem sąd do selekcji zgłoszonych dowodów, jako skutku przeprowadzonej oceny istotności okoliczności faktycznych, których wykazaniu dowody te mają służyć.

Sąd nie odwoływał się w uzasadnieniu wyroku do faktów powszechnie znanych.

Natomiast niezachowanie nośników z zapisem dźwięku z przebiegu obrad wszystkich grup Walnego Zgromadzenia nie wykluczało przeprowadzenia dowodów z zeznań świadków – osób obecnych w czasie obrad. Wezwanie do złożenia nagrań z obrad Walnego Zgromadzenia wpłynęło do pozwanej Spółdzielni w dniu 8 kwietnia 2015 roku, po wydaniu zarządzenia w dniu 31 marca 2015 roku (k-76 akt), natomiast zniszczenie nagrań nastąpiło w dniu 18 marca 2015

roku, co potwierdza protokół z likwidacji (k-89 akt). Wniosek o zabezpieczenie dowodu, zawarty w pozwie został zarejestrowany pod sygnaturą II Co 4/15 i został oddalony, co przyznaje sam powód.

Przesłuchując świadków na okoliczność przebiegu Walnego Zgromadzenia, w szczególności tej jego części, która dotyczyła wyboru członków Rady Nadzorczej Sąd nie naruszył wskazanych przez powoda przepisów procedury i miał pełne prawo dokonać oceny zeznań przesłuchanych świadków i stron w sposób, jaki to uczynił, mimo dezaprobaty powoda.

Wobec tego, akceptując dokonaną, jednoznaczną i poprawną ocenę zeznań przesłuchanych świadków i strony pozwanej należy przyjąć za Sądem Okręgowym, że brak jest dowodów na szkalowanie powoda przez władze Spółdzielni czy udzielanie przez nie nieprawdziwych informacji co do faktu pozostawania powoda w sporze sądowym ze Spółdzielnią. Dopóki nie zapadło rozstrzygnięcie w przedmiocie skargi kasacyjnej, spór sądowy trwał nadal. Stwierdzenie pełnomocników, że powód pozostaje w sporze prawnym ze spółdzielnią było uprawnione.

W sprawie nie wykazano, by uchwała była sprzeczna ze statutem spółdzielni, z dobrymi obyczajami, ani by była krzywdząca dla powoda. Przy jej podjęciu nie nastąpiły takie uchybienia formalne, które mogły wpłynąć na treść uchwały.

Brak jest dowodów na szykanowanie powoda przez władze Spółdzielni czy udzielanie przez nie nieprawdziwych informacji co do faktu pozostawania powoda w sporze sądowym ze Spółdzielnią.

Wobec tego za niezasadny należało uznać zarzut naruszenia 42 § 3 ustawy Prawo spółdzielcze poprzez nieuwzględnienie powództwa o uchylenie uchwały w sprawie wyborów do Rady Nadzorczej Spółdzielni.

Wreszcie niezasadnie powód zarzuca udział w Walnym Zgromadzeniu osób świadczących obsługę prawną Spółdzielni i zabieranie przez nie głosu, wyjaśnianie kwestii wątpliwych. Zdaniem powoda pełnomocnicy Spółdzielni nie mogli uczestniczyć w obradach walnego Zgromadzenia, ani tym bardziej zabierać głos.

W tej kwestii Sąd Apelacyjny odwołuje się do uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2005 roku w sprawie II CK 658/04, w którym Sąd ten wskazał, że ze względów organizacyjnych do udziału w obradach walnego zgromadzenia mogą być zaproszone inne jeszcze osoby, poza wymienionymi w art. 36 § 2 i 4 prawa spółdzielczego. Oczywistym jest, że skomplikowana materia prawna, będąca przedmiotem wielu uchwał podejmowanych przez ten organ, dyskusja w tym przedmiocie i zgłaszane w toku obrad projekty uchwał wielokrotnie wymagają profesjonalnej pomocy prawnej, która, w miarę możliwości, winna być udzielona niezwłocznie, by umożliwić podjęcie uchwały jeszcze w toku danego posiedzenia bez konieczności odraczania obrad na inny termin. Stąd nie sposób przypisać ustawodawcy woli wyeliminowania możliwości skorzystania z takiej pomocy poprzez taką wykładnię powołanych przepisów, która wykluczałaby udział w obradach walnego zgromadzenia innych osób poza wymienionymi w art. 36 § 2 i 4 prawa spółdzielczego.

W sytuacji, w jakiej obradowało Walne Zgromadzenie, a więc po wydaniu wyroku w sprawie I ACa 393/14 Sądu Apelacyjnego w Łodzi i po wniesieniu skargi kasacyjnej udział osób świadczących obsługę prawną Spółdzielni był wręcz niezbędny. Potwierdzają to zaprotokołowane wypowiedzi członków Spółdzielni i pełnomocników strony pozwanej.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w punkcie pierwszym sentencji.

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. powoda, jako stronę przegrywającą postępowanie apelacyjne, należało obciążyć kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej, wynoszącymi 270 złotych i ustalonymi zgodnie z § 8 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 10 ust. 2 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 poz. 1800).